

עבודת השם

כרלת "כי תלא"

הקב"ה כמין מטבע של אש ואמר לו זה יתנו כל העובר על הפקודים, והרמו בזה שכמין מטבע של אש הראה לו הקב"ה למשה, שאם האדם נותן את הצדקה בבחינה של אש בחשק ובחמימות כאש או ודאי יש בו כדי לכפר על נפשותיכם, וכאשר מקיים האדם את מצות הבורא בבחינה של אש בוערת לעבודת הבורא יש בכוח הכוונה של אותה מצוה לכפר אפילו על חטא העגל, וזה שאמר לכפר על נפשותיכם. ועוד טעם למחצית השקל כיון שאין אדם יכול להסתפק בטובות שיש לו. תמיד הוא מרגיש חסרון. כיון שהוא נוצר מארבע יסודות עפר, מים, רוח, אש ושני היסודות עפר ומים ניתנים להישקל. אבל רוח ואש אינם ניתנים להישקל וזהו רמז למחצית השקל שאין אדם יכול למלא תאוותיו.

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה קח־לְךָ סַמִּים, נֹטֶף וּשְׁחָלֶת וְחִלְבֵּנָה,"
(תשא לילד) וחלבנה - בושם שריחו רע...ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת. ללמדנו שלא יקבל בעינינו לצרף באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנני עמנו (רשי"י). ובאמת חובה עלינו לדאוג לקירוב רחוקים, הרי כולם בכלל ישראל וחלה עלינו ערבות, ואנו יודעים שאם החייב אינו משלם הערב משלם, ומי יודע כיצד נוכל לתת את הדין על אלו החוטאים יום יום בעבירות חמורות ואנו ממשיכים לחתום על הערבות, ועוד ערבות. שנאמר בני ישראל ערבים זה לזה איך נוכל לפרוע את חובנו? כתב המהרש"א: וברמז יש ללמוד שהיו י"א מיני קטורת, עשרה ריחן טוב ואחד חלבנה ריחו רע, דיש לצרף גם הפושע, היינו בשיש עדה קדושה שהן מניין עשרה בלעדיו, אבל אין לצרפו בעשרה עמו, וזכר לדבר הפסוק: "לא אשחית בעבור העשרה" (בראשית יח, לב) אבל על פחות מעשרה לא התפלל.

"וַעֲשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת, רִקַח מִעֵשֶׂה רוֹקַח, מִמֶּלֶח, טְהוֹר קָדֵשׁ."
(תשא לילה) "בעל הטורים" מביא מדרש: "מעשה רוקח - זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט" (קהלת י, א), וזה שדרשו רבותינו שהיו מרגנים אחר הקטורת לומר: בה מתו נדב ואביהוא, בה מתו עדת קרח, שנאמר "מוות" גבי "רוקח", דהיינו קטורת. ואמר להם משה: ראו שאין הקטורה ממית, אלא אדרבה,

"וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לִפְקֻדֵיהֶם..." (תשא ליי"ב) עכשיו עליכם לדעת שכל הפרשיות האלו, היינו פרשת תרומה ותצווה ופרשה זו של שקלים, שהיו דברים הנצרכים למשכן, כל אלו ציווה הקב"ה אחרי שכבר עשו את מעשה העגל כדי שיכופר להם קצת עוון העגל. שכשם שנתנו זהב לעגל כך יתנו נדבה למשכן. ואע"פ שכולן נכתבו בתורה לפני פרשת העגל, אבל האמת היא שנאמרו לאחר מעשה העגל ונכתבו שלא כסדר. וזהו מה שאמרו חז"ל בהרבה מקומות אין מוקד ומאוחר בתורה. עכשיו צוה הקב"ה לאחר מעשה העגל למנות את ישראל. משל למה הדבר דומה לאדם שהיה לו עדר צאן ופרצה בהם מגפה ומתו חלק מהם. אחרי שפסקה המגפה אמר לדועה רוצה אני שתמנה את הצאן לראות כמה נשארו. כך אמר הקב"ה למשה אחרי מעשה העגל שנפלו הרבה נפשות מישראל, כפי שנבאר להלן רוצה אני שתצווה את ישראל ותדע כמה נשארו. ואע"פ שאין הנמשל דומה למשל ממש, כיון שאין דבר נעלם מעיני הקב"ה ואין לו הכרח למנות כדי לידע כמה נשארו, אבל רצה הקב"ה להראות החיבה שהוא מחבב את ישראל וצווה למשה למנותם כדי לידע כמה נשארו, להודיע שיחזור ויחבבם אם יעשו תשובה ויהיו בני ישראל כשרים.

"זֶה יִתְּנוּ, כָּל-הָעֹבֵר עַל-הַפְּקֻדִים--מִחֻצֵי הַשָּׂקָל, בְּשָׂקָל הַקֹּדֶשׁ:" (תשא לייג) וכבר אמרו חז"ל ששלשה דברים נתקשה בהם משה רבנו וסימנם משה, מנורה שנאמר וזה מעשה המנורה, שקל שנאמר זה יתנו כל העובר על הפקודים, החודש שנאמר החודש הזה לכם ראש חודשים, כזה ראה וקדש, ובמצות מחצית השקל נתקשה משה רבנו להבין כיצד במצווה זו יהא בה כוח לכפר, עד שהראה לו

17:25	כניסת השבת
18:25	צאת השבת
17:48	שקיעה
19:00	ר. תם
5:57	הנץ

הפטרה: "ויהי דבר"

מחיה, שנאמר לאחר מעשה קרח ועדתו: "ויקח אהרון כאשר דיבר משה וירץ אל תוך הקהל והנה חל הנגף בעם ויתן את הקטורת ויכפר על העם, ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" (במדבר, קרח יז, יב"ג), דכתיב: "טהור קודש", אלא החטא ממית, ע"כ.

"ויתן אל-משה, ככלתו לדרב אתו בהר סיני, שני, לחת העדת-לחת אבן" (תשא לא"ח) והטעם שנתן הקב"ה את עשרת הדברים בשני לוחות ולא בלוח אחד, לרמוז שהם כנגד השמים והארץ. להורות שאם ישמרו מה שכתוב בלוחות יתקיימו שמים וארץ, כפי שנאמר בירמ' פל"ג אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, היינו אילולא התורה שלומדים בה יומם ולילה לא היו מתקיימים שמים וארץ. וכן מרמזים ב' הלוחות לעולם הזה ולעולם הבא. שאם נקיימם נזכרה לעוה"ז ולעוה"ב.

"ועתה אסנא מצאתי חן בעיניך, הודעני נא את-דרכך, וארצה", (תשא לג"ג) רבים שואלים מהם דרכי שמים הנסתרות מבני האדם וזה מה שמשה רבנו ביקש לדעת.

סיפור בהגשבים 'נבואה' שנקטעה חלק ב

קיצור: באיסטנבול הצליח רבי יוסף לרקום קשרי ידידות עם הסולטן סולימן, שכידודו מאוד ואף מינהו ליועצו האישי. **המשך:** תשוש ומדואג הלך רבי משה בערבו של אותו יום בדרכו אל ארמון הסולטן. בכל ליבו קיווה כי התפילות נתקבלו במרום והנס יתרחש. פתיל מחשבותיו ניתק כאשר לפתע פגש זקן הדור-פנים העומד מולו ושואל לשלמו. הוא השיב בשפה רפה והתכונן להמשיך בדרכו, אך הזקן פנה אליו ושאלו: "מדוע נפלו פניך? שמו אירע לך דבר לא-טוב?". הבין רבי משה שהיהודי הזה אינו מאנשי המקום ואינו יודע על המצב הקשה שנקלעו אליו, וסיפר לו על הגזרה המאיימת עליהם. הזקן נראה שליו, ובקול רך עווד את רבי משה, ואמר: "אל דאגה, לא ינום ולא יישן שומר ישראל. עצתי לך: בדוק מה מתרחש מאחורי הדלת הסודית בחדר השינה של המלך... במילים אלו פנה ממנו הזקן ונעלם, מניח את רבי משה פעור-פה. עברו כמה שניות ורבי משה קלט כי זקן זה נשלח אליו מן השמים. הוא החיש את צעדיו לארמון וביקש להיפגש עם הסולטן בארבע עיניים. "האם יש בחדר דלת סודית?", פנה אליו בשאלה. הסולטן קימט את מצחו ונזכר. אכן, יש דלת כזו ברצפת החדר, שעליה סיפר לו אביו, כדי שבשעת סכנה יוכל להימלט בעדה. אביו הזהירו מאוד שלא לגלות זאת לאיש. "אם-כן", אמר לו היועץ היהודי, "אבקשך להעמיד שניים משומריך ליד הדלת הסודית בחדר השינה, ואף אני אבליה שם את הלילה. כך נוכל לגלות את מקור ה'נבואה' השמימית". הסכים הסולטן. עברו השעות ורבי משה והשומרים המתינו בחדר, לא הוציאו הגה ולא זזו ממקומם. לפתע נשמעה אוושה קלה מכיוון הדלת הסודית, ולאחריה בקע קול רם ומאיים: "סולימן! סולימן! למה תישן? זו הפעם האחרונה שאני מזהירך..." ה'נביא' לא הספיק להמשיך בדבריו, כי באותו רגע פתחו השומרים את הדלת המסתורית, תפסו את האיש המסתתר שם, וגררו אותו אל החדר. האור הועלה, והנה לפניו... המשנה למלך! הוא היה אדם רע ושונא ישראל מובהק, אשר חיפש תמיד הזדמנויות להעליל על היהודים. בדרך כלשהי נודע לו על הדלת הסודית, וכך חשב לבצע את זממו. זעמו של הסולטן לא ידע גבול, ופני המשנה למלך חפו. הסולטן ציווה מיד לתלות את המשנה למלך על העץ, וליועצו היהודי הבטיח כי מהיום והלאה לא יאוונה ליהודים כל רע, והוא עצמו יערוב לשלומם. ליהודי איסטנבול הייתה אורה. הם קבעו את היום ליום משתה ושמחה על שם הנס, ונקרא לדורות "פורים איסטנבול". **סוף!**

רבים שואלים את השאלה, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו?" ושאלות דומות על הנהגת הקב"ה בעולמו. בתשובה לשאלות אלו אומר החפץ חיים משל שממנו משתמע שהאדם אינו מסוגל להכיר ולהבין את כל דרכיו של ה' בהנהגת הבריאה. כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי? משה רבינו היה כבוד פה! למען לא יאמרו הבריות, כי בגלל היותו נואם ומטיף טוב, הצליח להשפיע על העם ולתת לו את התורה, לפיכך נברא כבוד פה ומגמם, למען ידעו הכל, שהתורה היא מן השמים, והשפעתו הייתה רק משום "שהשכינה מדברת מתוך גרונו". (הר"ן) * פעם אחת הביאו להרב הקדוש ר' משה צבי מסברן ז"ל ילד בן שבע שנים, שהיה חרש גמור, אינו מדבר ואינו שומע והפצירו בו שיברך את הילד ויתרפא. העמיד הרב את הילד על ספסל, ואמר לו: אם תוכל לדבר ככל האדם, מה למשל, תדבר כשתגדל ותהיה לאיש? לתימהון האנשים שהיו נוכחים בשעת מעשה פתח הילד את פיו ואמר: אהיה מוסר, ואלשין על ישראל. הדבר יצא מפיו, והרב אמר לנוכחים: אתם רואים, אפוא, כי טובה לו השתיקה. והילד נשאר אילם כמקודם.

פינת ההלכות ע"פ ילקוט יוסף "איסור שנתערב בהיתר בשבת" כרך ד.

כז. מאכל שאיסורו מדרבנן, כגון שנפל עוף לחלב רותח, אין להוסיף על התבשיל או על החלב בשבת כדי לבטלו בשישים, שהדבר נראה כמתקן את התבשיל ומכשירו לאכילה. [ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד לב]

כח. איסורין של תורה כנבילה וכדומה, שנתערבו בהיתר יבש ביבש בשבת, אין להוסיף עליהם עד שיטור שישים של היתר כדי לבטלם, שאף שאין בזה איסור מתקן מנא, שהרי אינו מתקן את התבשיל, אלא מונע שלא יאסר בבישול, [ולא דמי לסתף הנ"ל שצ"י ההוספה מכשיר את התבשיל ומתירו לאכילה] מכל מקום מאחר שברצונו לבשל תערובת זו, נחשב כמכין משבת לחול. אבל ביום טוב, אם רוצה להרבות שיטורו כדי שיהיה בטל בשישים קודם שיבשל, רשאי לעשות כן. ויש להקל בזה אף לדעת הרמ"א. [לקו"י שבת כרך ד עמוד לב]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת שלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר "לדעת" ו"דרשו"